

ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ
„ЙОРДАН ЙОВКОВ“

□ 5800, Плевен, ул. "П. Каравелов" № 22
□ iovkov.pleven@gmail.com
□ <http://www.yovkov-pleven.eu>

□ Директор: 064 835 548
□ Заместник-директор: 064 828 805
□ Канцелария: 064 828 905

Утвърждавам:

Директор:

/ТОДОР ТРАЙКОВ/

П Л А Н

за работа на координационен съвет за противодействие
на тормоза по изпълнение на
„Механизъм за противодействие на тормоза между деца и
ученици в училище (2015)“
за учебната 2022/2023 година

съгласно Заповед РД 09-1877 / 18.12.2015 г. на министъра на образованието и науката

Настоящият план е обсъден и приет от Педагогическия съвет на проведено заседание с Протокол №15 / 09.09.2022 г. и утвърдена със Заповед на Директора № РД-12-701 / 14.09.2022 г.

Състав

на координационен съвет за противодействие на тормоза по изпълнение на „Механизъм за противодействие на тормоза между деца и ученици в училище (2015)“ в ОУ „Йордан Йовков“ – гр. Плевен

1. **Председател: Евгени Лилов – ЗДУД**

2. Членове: Илина Карадачева – психолог

Любомира Пенева – старши ресурсен учител

Дарина Калчева – старши учител

Мария Атанасова – Представител на Обществения съвет

Симеон Бойков Цветанов - ученик от VI клас

Ролите и отговорностите на членовете са следните:

Председател: съблюдава, координира работата на Екипа. Създава училищен механизъм за връзка с ДАЗД, ОЗД, МВР. Запознава училищния колектив с този механизъм.

Психолог: Извършва анкетиране сред учители, помощен персонал и ученици. Участва в изработването на плана за работа на училищния екип. Извършва консултативна и превантивна дейност съгласно определената процедура.

Учители: Наблюдават и подпомагат превантивната дейност на колегите си. Оказват съдействие при необходимост от интервенция. Участват в разработването на плана за работа на училищния екип. Запознават учителите с процедурата за противодействие на училищния тормоз.

Съставът на Екипа е определен със Заповед на директора № РД-12-715/14.09.2022 год. Планът за работа на Екипа е приет на заседание на ПС с протокол №15 / 09.09.2022 г.

I. Предмет

Проучване и подпомагане психичното развитие и здраве на децата и юношите в системата на образование, чрез превантивни мерки и сътрудничество по прилагането на механизъм за противодействие на училищния тормоз между децата и учениците в училище.

Единният механизъм за противодействие на тормоза е разработен от Министерството на образованието и науката с участието на МТСП, АСП, ДАЗД, МВР, ЦКБППМН и неправителствените организации – НМД, фондация „Стъпки за невидимите деца в Българи,” фондация „Асоциация Анимус”, Дружеството на психолозите в България и УНИЦЕФ.

II. Основни цели

1. Осъществяване на цялостната училищна политика срещу насилието
2. Подобряване на отношенията между учениците и техните умения за общуване
3. Повишаване на ангажираността и капацитета на цялата училищна общност за превенция и справяне с тормоза между учениците
4. Актуализация на разработения и прилаган цялостен училищен подход, полагане на координирани и последователни усилия за предотвратяване на тормоза и създаване на по-сигурна училищна среда.

III. Задачи:

1. Актуализация на разработените и прилагани превантивни дейности за предотвратяване на тормоза в училище
2. Актуализация на защитната мрежа за интервенция при случаи на тормоз в училище

IV. Общи положения

1. Във всяко училище се създава координационен съвет с ясни функции и делегирани отговорности, който да отговаря за планиране, проследяване и координиране на усилията за справяне с тормоза. Съветът да се ръководи задължително от заместник-директор и да включва училищния психолог или педагогически съветник, учители, ученици и родители.

2. Превенцията на тормоза включва комплекс от мерки, които най-общо имат за цел ограничаване и/или елиминиране на предпоставките и рисковите фактори, допринасящи за насилието.

3. Комплексът от превантивни мерки трябва да включва всички възможни аспекти и форми на тормоза, ясно да фокусира вниманието върху участието на всички групи и да се планира на три нива - класна стая/паралелка, училище, общност.

4. За да се изгради защитната мрежа е необходимо да се поставят ясни граници, изграждане на ценности, правила и процедури, които не допускат прояви на насилие и тормоз във взаимоотношенията в училище

5. По-голямата част от ситуациите на тормоз могат да бъдат овладени от учителите, а някои от самите деца. Всяка намеса изисква внимателна преценка на ситуацията и нейната тежест.

6. Важно е да не бъдат омаловажавани и първите прояви на влошаване на отношенията между децата и поведение, което е неприемливо. Необходимо е още при най-малките сигнали и съмнения за тормоз да се предприемат стъпки, за да се предотврати ескалация на

насилието и да се изпрати ясно послание, че таква поведение няма да бъде толерирано. Вниманието трябва да бъде насочено както към проявите на физически тормоз, така и към неговите социални и психологически форми.

V. Дейности

V.I. Дейности по актуализиране на разработените и прилагани превантивни дейности за предотвратяване на тормоза в училище

1. Оценка на проблема, през мнението на учениците /учителите/ родителите – с помощта на стандартизиран въпросник .
Срок: ноември
Отг.: класните
2. Доклад-анализ на проявите на училищен тормоз и наличните правила и решения за справяне с него – честота на булинга, форми, резултати, последствия, налични и липсващи правила.
Срок: март
Отг.: Председател на училищния координационен съвет
3. Запознаване на учениците със същността на тормоза, проявите и участниците в процеса в часа на класния ръководител.
Срок: постоянен
Отг.: класни ръководители
4. Повишаване на квалификацията на персонала за справяне в ситуации на тормоз, чрез специализирани тренинги за определени категории от работещи в училище за справяне с критични ситуации и други;
Срок: постоянен
Отг.: директор на училище
5. Оптимизиране на системата за наблюдение и контрол, в зависимост от резултата от оценката на проблема. Подобряване на системата от дежурства с оглед обхващане на местата, в които на етапа оценка е установено, че се извършва тормоза.
Срок: постоянен
Отг.: директор на училище
6. Актуализация на разработените процедури за реагиране в ситуации на тормоз.
Срок: януари
Отг.: Председател на училищния координационен съвет

7. Запознаване на учители, ученици и родители с процедурите за реагиране в ситуации на тормоз

Срок: Октомври

Отг.: Членове на училищния съвет и класни ръководители

8. Изработване и разпространение на информационно-образователни материали, съобразени с различните възрастови групи и свързани с:

а) превенция на тормоза;

б) правата и задълженията на децата;

Срок: постоянен

Отг.: кл. ръководители

9. Запознаване на децата с аспектите на насилието и начините за справяне с него. Стимулиране на учениците да съобщават за случаи на тормоз при гарантиране на конфиденциалността.

Срок: постоянен

Отг.: класните ръководители

10. Поддържане на непрекъснатата връзка между класните ръководители и родителите за противодействие срещу проявите на тормоз. Привличане на училищното настоятелство при решаване на възникнали проблеми.

Срок: постоянен

Отг.: кл. ръководители

V. II. Дейности по актуализиране на разработената и въведена защитна мрежа

1. Усъвършенстване на разработените и приети правила и процедури за работа с:

1.1 Дете, жертва на тормоз

1.2 Дете, упражнило тормоз

1.3 Децата, които помагат и подкрепят тормоза

1.4 Децата наблюдатели

Срок: януари

Отг.: Председател на училищния координационен съвет

2. Актуализация на разработените и приети правила и процедури за регистриране на ситуации на тормоз, насочване към други служби и обмен на информация с други учебни и детски заведения

Срок: януари

Отг.: Председател на училищния координационен съвет

3. Взаимодействие и решаване на конфликти между ученици, учители, родители и училищно ръководство.

Срок: постоянен

Отг.: кл. ръководители

4 Актуализация на създадения единен регистър за регистриране на ситуации на тормоз в училището. Регистърът да включва описание на ситуацията, вида тормоз, участници, наблюдатели, предприети мерки.

Срок: януари

Отг.: Председател на училищния
координационен съвет

V.III. ДЕЙНОСТИ ПО ПРЕВЕНЦИЯ И ИНТЕРВЕНЦИЯ НА НИВО УЧИЛИЩЕ (ПО ПОСОКА СЪЗДАВАНЕ НА ОБЩОУЧИЛИЩНИ ПРАВИЛА И ПРОЦЕДУРИ);

1. Изработване и разпространение на информационно-образователни материали, съобразени с възрастовите групи, тематично разглеждащи: превенция на тормоза и правата и задълженията на учениците
2. Контрол по спазване на етичен кодекс на училищната общност
3. Внасяне на промени в Правилника за дейността на институцията при необходимост
4. Подобряване на системата от дежурства с оглед недопускане на насилие и тормоз
5. Повишаване квалификацията на педагогическия персонал за работа с програми, свързани с темата за насилието и тормоза
6. Информирание и актуализиране на информацията за **наличните ресурси** в общността

V.IV. ДЕЙНОСТИ ПО ПРЕВЕНЦИЯ И ИНТЕРВЕНЦИЯ НА НИВО КЛАС (ПОД ФОРМАТА НА ОБУЧИТЕЛНИ ДЕЙНОСТИ И ЗАНЯТИЯ С КЛАСА)

1. Използване на възможностите на часа на класа за разглеждане на примерни теми:
„Правата на децата и отговорностите, които те създават по отношение на околните“
„Ценности – какво са, какви могат да бъдат, как се проявяват в поведението, как се прилагат в ежедневието?“
„Какво представляват насилието и тормозът, разпознаваме ли ги, как можем и на кого да съобщаваме за случаи на насилие и тормоз?“
„Какви са преживяванията на извършителя, последователите, потърпевшия и наблюдателите?“
„Как се чувстваме, когато видим прояви на насилие и тормоз и какво правим? Какво можем да направим?“
“Какво е агресия” - II, III клас
“Видове агресия и училищен тормоз” - IV клас
“Вредите от агресията” - V, VI клас
“Личностни стратегии за справяне с тормоза и агресията” - VI клас
“Типични начини за реагиране в ситуация на конфликт” - VI, VII клас
“Симптомът на психически тормоз в отношението на възрастните (родители и учители) към децата - безразличие и равнодушие, враждебност, злоупотреба с власт, дистанциране, неразбиране, свръхконтрол” - VII клас
„Формите на насилие“ – V, VI, VII клас
„Модел на поведение“ – VII клас
„Толерантност“ – VI, VII клас
„Разрешаване на конфликтни ситуации“ – VII клас
„Асертивно поведение“ – VI, VII клас
Обсъждане между учениците и учителя на групата/класния ръководител с цел изясняване на възникнал проблем.
Съвместни действия между класен ръководител или учител и училищния психолог и

включване на външни специалисти.

Използване на посредник при разрешаване на конфликта.

2. Насочване към допълнителни извънкласни и извънучилищни форми на обучение на учениците, застрашени от противообществени прояви с цел превенция на проблемното поведение.

3. Използване на подход, ориентиран към децата, на подхода за работа с връстници, осигуряване на условия за участие на учениците, които да станат естествените помощници при реализирането на дейностите по превенция.

4. Провеждане на тематични родителски срещи.

5. Разговори и беседи с родители и близки на учениците, застрашени от противообществени прояви.

6. Провеждане на индивидуални консултации с деца, понасящи или извършители на тормоз.

7. Взаимодействие на родители и учители при решаване на конфликти между ученици

8. Включване на родители и близки на проблемни ученици в мероприятия и дейности на класа и училището с цел приобщаването им към училищния живот и ангажирането им с живота на децата им в училище.

9. Организиране и провеждане на беседи от служители на РЗИ - Плевен, инспектори от ДПС.

10. Включване на учениците, застрашени от противообществени прояви, в извънкласни мероприятия и дейности, организирани от училището, съгласно Правилника за дейността на училището.

11. Насочване на ученици, застрашени от противообществени прояви, към мероприятия и дейности, организирани от спортни дружества и клубове на територията на Община Плевен.

VI. ОСЪЩЕСТВЯВАНЕ НА ПОТОКА НА ИНФОРМАЦИЯ ВЪВ ВРЪЗКА СЪС СЪМНЕНИЯ ЗА ТОРМОЗ ПО РЕДА, ПОСОЧЕН ПО-ДОЛУ:

На първо ниво „Нарушаване на правилата“:

1. Прекратяване на ситуацията и успокояване/интервенция към всички участници.
2. Уведомяване на родител от класния ръководител/учителя.

На второ ниво „Повтаряне на едни и същи нарушения на правилата или насилие с по-сериозни последици - тормоз“:

1. Прекратяване на ситуацията и успокояване/интервенция към всички участници.
2. Учителят/класният ръководител съобщава на Координационния съвет за случая. Прави се оценка на случая и по преценка, директорът подава сигнал от името на институцията до ОЗД и/или полицията и инициира работа по случая.
3. Уведомяване на родител.

На трето ниво „Системна злоупотреба, както и ситуации, в които съществува опасност за живота и здравето за които и да е от участниците в ситуацията“:

1. Прекратяване на ситуацията и успокояване/интервенция към всички участници.
2. Учителят/класният ръководител подробно се информира за случилото се от всички свидетели и участници в ситуацията на насилие. Незабавно се уведомява директора и се подава сигнал към ОЗД и/или полицията.
3. Уведомяване на родител.

Инициране на работа по случай, включително насочване на случаи към външни служби

При случаи от трето ниво, както и по преценка при случаи от второ ниво, незабавно се уведомява Дирекция „Социално подпомагане” (Отдел „Закрила на детето” - ОЗД) и/или полицията. При становище от Координационния съвет в училището за инициране на работа по случай или ако не се прилага Координационен механизъм за взаимодействие при работа в случаи на деца, жертви на насилие или в риск от насилие и за взаимодействие при кризисна интервенция, психологът следва да иницира работа по случай с детето в училището.

Всеки служител в училището е длъжен при установяване на случай на насилие и тормоз незабавно да уведоми директора на институцията.

Съгласно Закона за закрила на детето (чл. 7, ал. 1) „Лице, на което стане известно, че дете се нуждае от закрила, е длъжно незабавно да уведоми дирекция „Социално подпомагане”, Държавната агенция за закрила на детето или Министерството на вътрешните работи. Съгласно ал. 2 „Същото задължение има и всяко лице, на което това е станало известно във връзка с упражняваната от него професия или дейност, дори и ако то е обвързано с професионална тайна”.

При идентифициране на случаи на насилие и тормоз на деца/ученици в училището, директорът на институцията следва да бъде незабавно уведомен. От страна на институцията, сигналът се подава от директора.

Всеки член на институцията, който е станал свидетел на ситуация на насилие и тормоз, е длъжен незабавно да уведоми ОЗД и/или полицията.

Съгласно Правилника за прилагане на Закона за закрила на детето (чл. 10, ал. 5) в случаите, отнасящи се до насилие над дете, се разглеждат и анонимни сигнали.

В случай на подозрение за ситуация на тормоз, всеки служител в институцията може да проведе консултация, като се свърже с Националната телефонна линия за деца и разговаря с консултант на телефон: 116 111, а в ситуации на кибернасилие и кибертормоз - с Националния център за безопасен интернет на телефон: 124 123 или чрез сайта: www.safenet.bg.

Към Държавната агенция за закрила на детето функционира Национална телефонна линия за деца 116 111, която работи 24 часа в денонощието. Линията е с национално покритие, достъпна от територията на цялата страна, напълно безплатна за обаждателите, независимо дали звънят от стационарен или мобилен телефон. Националната телефонна линия за деца предоставя консултиране, информиране и помощ по всякакви въпроси и проблеми, свързани с деца. Към нея при необходимост могат да се обръщат за съдействие и професионалисти. В случаи, касаещи насилие и тормоз в интернет (кибернасилие и кибертормоз), сигнал може да се подава към Националния център за безопасен интернет. Към центъра функционира консултативна линия, отворена в работните дни между 10,00 и 16,00 часа на телефон: 124 123, имейл: helpline@online.bg и чат в сайта: www.safenet.bg. Консултациите на линията са анонимни и на нея могат да се свързват както деца, така и професионалисти и родители.

Сигнал може да бъде подаден и към националния телефон за спешни повиквания: 112.

VII. ДОКУМЕНТИРАНЕ НА СИТУАЦИИ, КАКТО СЛЕДВА:

Първо ниво - нарушаване на правилата не се регистрират;

Второ ниво – повтаряне на едни и същи нарушения на правилата или насилие с по-сериозни последици – тормоз - ситуацията на тормоз се описва в дневника за ситуации на тормоз и се предприема работа по случая. Възстановяване на щети при наличие на такива;

Трето ниво – системна злоупотреба, както и ситуации, в които съществува опасност за живота и здравето за които и да е участници в ситуацията – ситуацияите на тормоз от трето ниво се описват в дневника за случаи на тормоз, както по тях се предприема интензивна работа по случая, включваща всички участници, правят се оценки на потребностите и план за действие, както и се инициират процедури в съответствие със закона за закрила на детето, Наредбата за приобщаващото образование, Закона за предучилищното и училищното образование.

VIII. ИНИЦИИРАНЕ НА РАБОТА ПО СЛУЧАЙ - СЪГЛАСНО ТАБЛИЦА 1. КЛАСИФИКАЦИЯ НА ФОРМИТЕ НА ТОРМОЗ И ПРЕДПРИЕМАНЕ НА СЪОТВЕТНИ ДЕЙСТВИЯ

При предприемане на индивидуална работа по случай с ученик на базата на направения анализ, координирането на работата се осъществява от психолога. Информацията за вписаните в Дневника случаи на училищен тормоз се съхранява при директора на училището.

Настоящият план е изготвен от Училищния координационен съвет и се актуализира ежегодно до края на първата седмица на м. ноември.

При необходимост, може да има актуализация на Плана за противодействие на училищния тормоз и по време на учебната година към края на първия учебен срок – месец януари.